

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa, 08 lipca 2021 r.

I.dz. 491/KRIA/2021/w

**Przewodniczący rad okręgowych
Izby Architektów RP**

Szanowne Koleżanki Przewodniczące, Szanowni Koledzy Przewodniczący,

W ciągu ostatnich tygodni przedstawiciele Krajowej Rady Izby Architektów RP uczestniczyli na zaproszenie Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego oraz Departamentu Architektury, Budownictwa i Geodezji Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii w serii spotkań dotyczących zagadnień wynikających z Programu Polskiego Nowego Ładu, a w tym zapowiedzi dotyczących zasad projektowania i budowania obiektów o powierzchni zabudowy do 70m². W spotkaniach uczestniczyli również przedstawiciele: Zarządu Głównego SARP, Komitetu Politycznego Rady Ministrów oraz Ministerstwa Rozwoju Pracy i Technologii.

- spotkanie 31 maja 2021 r. (MRPiT)
- spotkanie 25 czerwca 2021 r. (GUNB)
- spotkanie 28 czerwca 2021 r. (GUNB, SARP, min. Norbert Maliszewski KPRM, MRPiT)
- spotkanie 30 czerwca 2021 r. (SARP)
- spotkanie 2 lipca 2021 r. (GUNB, SARP, MRPiT).

Na spotkaniu, które miało miejsce w dniu 25 czerwca 2021 r. GUNB zaprezentował propozycje dotyczące ułatwień możliwości budowy domów jednorodzinnych o powierzchni do 70 m², która stanowiła rozwinięcie i próbę doprecyzowania deklaracji politycznych dot. realizacji Programu Nowego Polskiego Ładu. Przedstawione postulaty, obejmowały m.in.:

- wprowadzenie rekomendowanych przez państwo projektów budowlanych domów jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m²;
- wprowadzenie nowej, łatwiejszej ścieżki administracyjnej uzyskiwania pozwolenia na budowę dla rekomendowanych przez państwo projektów budowlanych domów o powierzchni zabudowy do 70 m², lub jej ograniczenie do procedury zgłoszenia;
- możliwości odpłatnego zatwierdzenia przez GUNB przygotowanego przez projektanta lub gminę projektu budowlanego, który w ten sposób stał by się projektem rekomendowanym;
- przeprowadzenie konkursu architektonicznego pod patronatem Prezesa Rady Ministrów na 10 do 50 projektów rekomendowanych do zastosowania w budowie domów jednorodzinnych

- o powierzchni zabudowy do 70 m²;
- udostępnienia społeczeństwu nieodpłatnie rekomendowanych projektów budowlanych domów jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m² wyłonionych w wyniku konkursu.

W ramach ww. spotkań przedstawiciele KRIA przedstawili wiele zastrzeżeń i wskazali na liczne błędy merytoryczne i wątpliwości prawne związane z przedstawionymi propozycjami, głównie podnosząc ich niezgodność z sensem istnienia zawodu zaufania publicznego, jakim jest zawód architekta. Organizacja konkursu i realizacja założeń oznaczają wprowadzenie na rynek usług projektowych nieuczciwej konkurencji w postaci projektów rekomendowanych i kolportowanych za darmo przez państwo. Darmowe projekty wraz z dodatkową preferencyjną ścieżką administracyjną spowodują spadek lub całkowity brak zainteresowania usługami architektów, zwłaszcza młodego pokolenia, projektantów, którzy dopiero wchodzą na rynek oraz projektantów pracujących w mniejszych ośrodkach.

W trakcie dyskusji przedstawiono ad hoc, kilka pomysłów zmian, których realizacja mogłaby, zdaniem KRIA, uczynić całą inicjatywę wartościową, a nie destrukcyjną dla rynku usług projektowych oraz warunków wykonywania zawodu przez architektów. Na przykład dużo lepszym rozwiązaniem byłoby wdrożenie łatwiejszej procedury administracyjnej dla wszystkich domów jednorodzinnych, a nie tworzenie oddzielnej procedury tylko dla domów o powierzchni do 70 m². Propozycje takich rozwiązań KRIA przesłało do GUNB i MRPiT w poprzednim tygodniu. Propozycja zawierała, między innymi, zmianę definicji obszaru oddziaływania obiektu dla domów jednorodzinnych, którego obecna zbyt szeroka definicja powoduje konieczność objęcia prawami stron właścicieli sąsiednich działek budowlanych.

Ponadto wskazywano, iż podczas realizacji projektu, autor ma obowiązek pełnienia nadzoru autorskiego. W przypadku dystrybucji projektów do nieograniczonej ilości osób na terenie kraju – jest fizycznie niemożliwe, by autor projektu, mógł nadzorować wszystkie prowadzone inwestycje.

Również organizacja konkursu ideowego na rozwiązania niewielkich domów jednorodzinnych w konkretnych lokalizacjach, którego rezultaty mogłyby edukować, popularyzować i prezentować dobrą architekturę, pokazując sens korzystania z usług architektów wśród społeczeństwa, przyniosłyby lepsze rezultaty. To jednak wymaga zmiany dotychczas przedstawianych założeń takiego konkursu. Wskazano również, że nie można mówić o funkcjonalnym typowym projekcie w przypadku, gdy nie jest znana tak lokalizacja jak i potrzeby konkretnego klienta. Zdaniem KRIA fakt, że na rynku funkcjonują projekty typowe w dużej ilości nie upoważnia państwa do wprowadzania tego typu projektów do domeny publicznej i tworzenia dla niej specjalnych ułatwień w procedurze administracyjnej.

Zakwestionowano również podnoszony potencjalnie pozytywny wpływ tak przygotowanych przez państwo domów rekomendowanych na ład przestrzenny. Zarówno obecnie funkcjonujące katalogi domów typowych lub powtarzalnych, jak potencjalnie rekomendowane przez państwo zgodnie z założeniami konkursu i strategii Polskiego Ładu nie zmienią chaosu urbanistycznego i nie zbudują ładu przestrzennego, który jest dobrem publicznym. Wręcz przeciwnie pogłębią nie tylko dotychczasowe problemy gospodarowania przestrzenią, jak również zrodzą nowe patologiczne zjawiska zabudowy powtarzalnej.

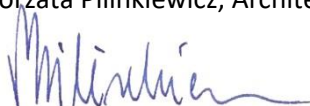
Następne spotkania potwierdziły niestety nieustępliwość stanowiska zarówno GUNB-u, KPRM oraz MRPiT w sprawie organizacji konkursu i ułatwień dla budowy małych domów jednorodzinnych do 70m². Izba sformułowała zatem ostateczne stanowisko wobec tych propozycji, podając do rozważenia dodatkowe zagadnienia, w których wiedza, doświadczenie i kompetencje środowiska architektów

mogłyby nie tylko przyczynić się do usprawnienia procesu inwestycyjnego dla takich inwestycji, ale również wzmocnić aspekt edukacji społeczeństwa w sprawach architektury i planowania przestrzennego.

W załączeniu przesyłamy informacyjnie stanowisko IARP w tym przedmiocie, które w dniu 6 lipca zostało przesłane do GUNB i MRPiT.

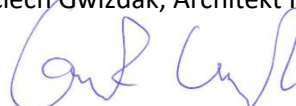
Z wyrazami szacunku,

Małgorzata Pilinkiewicz, Architekt IARP

Prezes Krajowej Rady Izby Architektów RP

Wojciech Gwizdak, Architekt IARP

Sekretarz Krajowej Rady Izby Architektów RP

Załącznik:

- Stanowisko wobec propozycji założeń do konkursu architektonicznego w związku z założeniami nowej instytucji wsparcia w postaci projektów budowlanych domów jednorodzinnych o pow. do 70 m² wraz z rekomendacją w zakresie ich zmiany – stanowiące załączniki do pism z dnia 6 lipca 2021 r. nr 484/KRIA/2021/w skierowane do GUNB, oraz nr 485/KRIA/2021/w skierowane do MRPiT